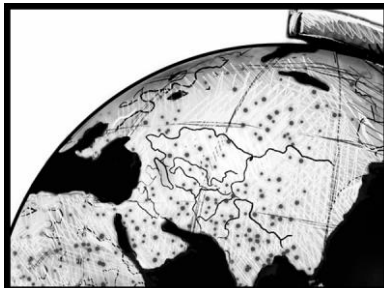

MISIA ZBORU

Téma 4

AKÉ MIESTO MÁ ZBOR V BOŽOM CELKOVOM PLÁNE

Prehľad

V tejto téme objavíte, čo Biblia hovorí o úlohe miestnych zborov v misii, a to tak, že preskúmate tri zbory v knihe Skutkov. Taktiež sa zamyslíte nad tým, čo robilo tieto zbory takými dynamickými prostriedkami rastu.

Ciele

Pomôcť zborovým vedúcim:

- Preskúmať rozširovanie cirkvi v knihe Skutkov.
- Hlbšie pochopiť úlohu miestneho zboru v celkovej misii cirkvi.
- Preskúmať, ako môže miestny zbor lepšie naplňať svoju úlohu v celkovej misii cirkvi

Možné výsledky

Zboroví vedúci:

- Budú vedieť vysvetliť rozvoj a rozširovanie cirkvi v knihe Skutkov a z toho vyplývajúce dôsledky pre misiu v ich zbore.
- Budú vedieť vysvetliť úlohu miestneho zboru v celkovej misii cirkvi.
- Navrhnu, ako ich miestny zbor (alebo ich tím služobníkov) môže lepšie plniť svoju úlohu v celkovej misii cirkvi.

KROK 1: POCHOPENIE TÉMY

Na ktoré hlavné otázky sa treba zamerať?

Hlavné prvky témy

V Téme 3 sme videli, ako je cirkev konkrétnym prejavom Božej vlády, čo bolo spôsobené Kristovým dielom vykúpenia. Ale cirkev - tá všeobecná, univerzálna - stále vyzerá dosť abstraktne. Iste, je skutočná, rovnako, ako je skutočná Božia vláda. Ale ako bolo pre Ježiša nevyhnutné, aby na zem priniesol Božiu vládu, rovnako je nevyhnutné pre cirkev v Božom pláne, aby tiež nejako prišla na zem. Tu vstupuje na scénu miestny zbor. Miestne zhromaždenia sú mikrokozmi všeobecnej cirkvi. Nie sú len časťami celku, skôr je každý jeden zástupcom celku a teší sa zo všetkých výsad a zodpovedností, ktoré patria k tomuto vysokému postaveniu, vrátane zodpovednosti za misiu.

Naozaj majú miestne zboru dôležitú úlohu v celkovej misii cirkvi? V mnohých zboroch sa deje misia, ale chaoticky, a zbor je v nej zapojený len minimálne, ak vôbec. Mladí ľudia cítia povolanie slúžiť Pánovi, idú na biblickú školu alebo teologický seminár a vstupujú do služby bez toho, aby sa poradili s vedením zboru. Členovia zboru sú zapojení vo viacerých službách ľuďom mimo zboru, kde prebieha dôležitá služba študentom, slobodným matkám, väzňom, deťom a množstvu iných skupín, často bez usmernenia alebo podnetov zboru. Zbor podporuje pár misionárov, vyvolených a vyškolených jeho denomináciou, ale väčšina ľudí ich pozná len z fotiek na mape sveta vo vstupnej hale. Myslíte si, že by to malo byť takto?

Výroky

(Výroky sú vyjadrenia, ktoré vás majú priviesť k uvažovaniu o téme. Môžu a nemusia odrážať biblickú múdrosť.)

„**Identita** zboru je nevyhnutná pre **misiu** zboru. Iba ako svätý národ, povolaný z temnoty do svetla Božej prítomnosti, môže zbor vykonávať svoju misiu.“

- Edmund Clowney, *The Church*

„Rozsah misie zboru je všeobecný. Aj keď musí byť miestna a regionálna, zbor musí vyjsť zo svojej kultúrnej a pohodlnej zóny do celého sveta.“

- David Smith, *All God's People*

„Súčasná plytká a povrchná vzťahy medzi zborní a prácou misijných spoločností sú paródiou na živé vzťahy existujúce v ranej cirkvi.“

- Michael Griffiths, *Get Your Church Involved in Mission*

„Všetky zbory... by sa mali pýtať Boha a seba samých, čo by mali robiť, aby oslovili svoje vlastné okolie a aby poslali misionárov do iných častí sveta.“

- Lausanský záväzok

„Misia je základnou úlohou celej cirkvi a... každé miestne zhromaždenie sa musí stať hlavným nástrojom evanjelizácie.“

- James Scherer, *Gospel, Church and Kingdom*

Príklady zo života

Katka

Keď Katka vstala, aby sa pobrala preč, ľutovala, že namiesto tohto rozhovoru so staršovstvom nešla radšej s kamarátmi na pizzu. Vyrastala v zbere Westside Bible Church, bola zapojená v nedeľnej škole, štúdiu biblie, doraste, proste vo všetkom okrem mužskej skupinky. Za šesť rokov nevynechala ani jeden misijný pobyt. Teraz, po lete strávenom misiou v meste, si pomyslela, že možno natrafila na Božie povolanie, niečo, za čo sa dlho modlila. Neistá ľútosť, ktorú cítila na začiatku leta k tínedžerským matkám, s ktorými pracovala, prerástla v hlbokú lásku, ktorú dievčatá hltali ako hladné víčatá. Katka dúfala, že od staršovstva zboru dostane nejaké usmernenie: Videli v nej potenciál pre tento typ služby? Považovali ju za dostatočne dospelú, aby to zvládla? Ako by sa mala pripraviť? Podporí ju zbor? Tieto otázky práve položila staršovstvu.

Na ich reakciu nebola pripravená. Neboli ani nadšení ani odmietaví. Zdali sa byť ľahostajnými, dokonca zmätení jej otázkami. „No, Katka,“ povedal kazateľ, „urob to, čo považuješ za najlepšie. Úplne ti dôverujeme a sme si istí, že sa rozhodneš správne.“ Nieкто zamrmlal neurčitú modlitbu o vedenie a potom sa všetci usmiali a poďakovali Katke, že prišla. Ešte pred tým, ako si zbalila veci a vyšla z miestnosti, začal živý rozhovor o rozpočte. „No,“ povedala si Katka, „treba sa na to pozrieť z tej lepšej stránky: pizza je asi ešte stále teplá.“

Dalibor

Sediac v treťom rade, Dalibor sa zrazu cítil nesvoj, hoci nevedel prečo. Bol generálnym dodávateľom, nie teológom. Pred desiatimi rokmi bol zázračne zachránený – bolo to jedno z tých veľkolepých obrátení, o ktorých sa rozhovoria celé mesto – a sám sa stal zapáleným evanjelistom. Nikdy predtým nebolo v zbere toľko pupkatých mužov! Dalibor bol za zbor hlboko vďačný a ako by mal stále tú počiatočnú eufóriu z toho, že našiel lásku a prijatie, ktoré nahradili osamelosť a strach, ktoré poznal celý svoj život pred obrátením. A teraz bol tu, kandidát na službu v zahraničnej misii na plný úväzok. Nikdy ho ani nenapadlo, že na misijnom poli potrebovali staviteľov. A zatiaľ bol tréning, vedený nezávislou misijnou organizáciou, do ktorej sa prihlásil, veľmi dobrý. Ale tento seminár ho znervóznil.

Rečníkom bol človek, ktorý mal pomôcť novým misionárom získať finančné prostriedky. Povedal, že mnoho nezávislých misijných organizácii si uvedomuje, že misionári by sa dostali do terénu rýchlejšie, keby sa snažili získať financie od jednotlivých darcov namiesto od zborov. Zborom často trvá skoro celý rok, kým sa rozhodnú, či poskytnú podporu, zatiaľ čo jednotlivci sa rozhodovali v priebehu jedného, dvoch týždňov. Jeho rada bola, aby zbory úplne vynechali. Potom sa na misijné pôsobisko dostanú v priemere o desať mesiacov skôr. Táto rada sa Daliborovi akosi nepozdávala a chcel ju spochybníť. Rozhliadol sa. V miestnosti bolo niekoľko absolventov teologických seminárov, ale nezдало sa, že by ich to trápilo. „No,“ pomyslel si Dalibor, „aj tak to zrejme nie je nič zásadné.“

Teraz, keď ste sa pozreli na *Hlavné prvky témy, Výroky a Príklady zo života*, ktoré sú tie hlavné otázky, ktorým sa je potrebné venovať, aby ste pochopili túto tému?

KROK 2: ŠTÚDIUM PÍSMO

Čo o tejto téme hovorí Biblia?

- Kniha Skutkov nám ponúka pohľad na život a službu viacerých zborov prvého storočia n.l. Preskúmajte dôkladne Lukášove vyobrazenie nasledujúcich troch zborov a venujte čo najviac pozornosti širšiemu kontextu.
  - Zbor v Jeruzaleme (Skutky 2:42-47; 4:32-5:10; 6:1-7; 12:1-7; 21:17-26).
  - Zbor v Antiochii (Skutky 11:19-30; 13:1-3; 14:26-15:40).
  - Zbor v Efeze (Skutky 19:1-22; 20:13-38).
- Do tabuľky napíšte stručné odpovede založené na vašom štúdiu.

	Zbor v Jeruzaleme	Zbor v Antiochii	Zbor v Efeze
Ako bol zbor založený?			
Aké výhody alebo nevýhody zbor mal?			
V akom druhu služby bol zbor zapojený?			
Čo ukazuje, že zbor bral svoju zodpovednosť za misiu vážne?			

KROK 3: NAHLIADNUTIE DO INÝCH ZDROJOV **Čo sa môžeme naučiť od iných autorov?**

„Rast cirkvi v knihe Skutkov,“ Allison A. Trites.

Úryvok z *Bibliotheca Sacra*, ročník 145, č. 578, Apríl-Jún 1988, str. 162-173.

V origináli použité s dovolením Dallas Theological Seminary, Dallas, TX.

Všetky práva vyhradené.

„Cirkev a misie,“ George W. Peters.

Úryvok zo 6.kapitoly knihy *A Biblical Theology of Missions*, str. 218-223.

Copyright © 1972 The Moody Bible Institute of Chicago. V origináli použité

s dovolením Moody Press, Chicago, IL. Všetky práva vyhradené.

Rast cirkvi v knihe Skutkov

Allison A. Trites

Frank Stagg opísal knihu Skutkov ako „príbeh nezastaviteľného evanjelia.“¹ Vedie ho k tomu nezvyčajné sloveso *akôlutôs* („bez prekážok“ Skutky 28:31), ktorým kniha končí. Vníma, že celá kniha sa zameriava na pozoruhodný rast cirkvi pod Pánovým vedením a v moci Ducha Svätého. Hoci mnohí iní biblisti by povedali, že v centre autorovho záujmu sú iné témy, Lukáš zreteľne vkladá do svojho záznamu veľa súhrnných výrokov o rozširovaní cirkvi (2:43-47; 5:14; 6:7; 9:31; 12:24; 16:5; 19:20). Niet lepšieho miesta, kde by sa dali skúmať faktory, ktoré spôsobili rast ranej cirkvi, ako Skutky.

Táto stručná štúdia o raste cirkvi v Skutkoch rozoberá skutočnosť rastu cirkvi, druhy rastu cirkvi a charakteristiku rastu cirkvi.

Skutočnosť rastu cirkvi

Rast cirkvi bol bez pochyb pozoruhodnou súčasťou kresťanstva prvého storočia. V tejto súvislosti je užitočné poznamenať, že grécke sloveso „rásť“ (*auxanô*) sa v knihe Skutkov vyskytuje viackrát. Biblia len na troch miestach hovorí, že „Božie slovo rástlo“ alebo „Pánovo slovo rástlo,“ a všetky tri výskyty sú v Skutkoch. V prvom oddiele sa Božie Slovo šírilo napriek vnútorným problémom (Skutky 6:7). Keď sa kresťanské spoločenstvo priamo zaoberalo záležitosťami, ktoré ho rozdeľovali, a podnikli sa konštruktívne kroky, výsledkom bol rast cirkvi. Vyvolenie siedmich vodcov pre naplnenie potrieb grécky hovoriacich Židov bolo dôležité pre vyriešenie spornej záležitosti v živote cirkvi. Potom mohol rast spoločenstva kresťanov pokračovať bez ohrozenia.

¹ Frank Stagg, *The Book of Acts: The Early Struggle for an Unhindered Gospel* (Nashville: Broadman Press, 1955). Porovnaj tiež jeho článok „The Unhindered Gospel,” *Review and Expositor* 71 (Fall 1974): str. 451-62.

V druhom oddiele je v pozadí modloslužba. Herodes Agrippa predniesol pôsobivú reč obyvateľom Týru a Sidónu, na čo oni odpovedali: Toto je „hlas boha, nie človeka“ (Skutky 12:22). Okamžite bol však zasiahnutý a zomrel, „Božie slovo však rástlo a rozmáhalo sa“ (Skutky 12:24). Kult osobnosti a vplyv modloslužby nestačili na zastavenie napredovania evanjelia.

Tretí oddiel je rovnako ohromujúci. Pavol a jeho spolupracovníci sa v Efeze stretli s tvrdohlavou opozíciou. Keď tam ohromili židovských exorcistov, Židov a Grékov žijúci v Efeze prepadol strach „a zvelebovali meno Pána Ježiša“ (Skutky 19:17). Výsledkom tohto stretnutia bolo, že mnohí robili pokánie zo svojich hriechov, vyznávali svoje skutky a „Pánovou mocou slovo rástlo a mocnelo“ (Skutky 19:20).

V týchto troch prípadoch bol výsledkom rast cirkvi. V Skutkoch je evanjelium jasne zobrazené ako „Božia moc na spásu pre každého veriaceho“ (Rimanom 1:16). Dokáže prekonať jazykové rozdiely medzi kresťanmi, dokáže poraziť modloslužbu a dokáže úspešne čeliť odporu. Vo svojej správe o rozvoji ranej cirkvi Lukáš veľmi silno zdôraznil skutočnosť jej rastu.

Druhy rastu cirkvi

Lukáš zdôraznil minimálne tri druhy rastu cirkvi – početný, geografický a duchovný.

Početný rast

Lukáš písal o malom počte ľudí na začiatku cirkevnej doby. Vymenoval 11 zvyšných apoštolov a počet veriacich na prvom modlitebnom stretnutí vyčíslil na 120 (Skutky 1:13-15). Pri mocnom príchode Ducha na deň Letníc bolo tých, čo prijali tú zvesť a boli pokrstení, asi 3000 (Skutky 2:41). Keď sa kresťania „neustále venovali učeniu apošto-

lov, bratskému spoločenstvu, lámaniu chleba a modlitbám“ (Skutky 2:42), zažívali skutočné požehnanie a radosť. Evanjelium často zasiahlo celé rodiny, dediny a mestečka (napr. Skutky 16:11-34), čo je proces, ktorý dnes odborníci na rast cirkvi nazývajú „homogénne zoskupovanie.“ Takto sa kresťanská zvesť dostala k ľuďom, ktorí mali rovnaký pôvod, kultúru alebo bydlisko.

Ohromujúci rast cirkvi v knihe Skutkov sa nedá ľahko vybaviť ako prvotné vzplanutie. Po zatknutí Petra a Jána v Jeruzaleme za zvestovanie dobrej správy o Kristovi, „mnohí z tých, čo počuli túto reč, uverili, takže počet mužov dosiahol asi päťtisíc“ (Skutky 4:4). Spomínajú sa aj iné známky rastu: „Ustavične pribúdalo mnoho mužov i žien, čo uverili v Pána“ (Skutky 5:14), „rástol počet učeníkov“ (Skutky 6:1), „cirkev... v celom Judsku, Galilei a Samárii...rástla“ (Skutky 9:31). Pozoruhodné svedectvo o tomto raste podáva Jakub a ďalší vedúci jeruzalemského zboru, ktorí povedali Pavlovi, „koľko tisíce Židov uverili“ (Skutky 21:20) a k tomu ešte množstvo obrátených pohanov. Skutky silno zdôrazňujú skutočnosť počerného rastu. Hoci Lukáš neuctieval čísla, istotne ich neignoroval! Tak ako súčasné hnutie za rast zborov, používal štatistickú analýzu na „rozpoznanie odozvy na evanjelium v konkrétnej situácii“²

Tento číselný rast je o to pozoruhodnejší, keď ho porovnáme so stavom súčasnej cirkvi. Zbory dnes zvyčajne rastú *biologicky* (keď deti rodiny miestneho zboru osobne vyznajú vieru) alebo *prevodom členstva* (keď človek prestane byť členom jedného zboru a prevedie svoje členstvo do iného). Avšak v skutkoch išlo o rast na základe *obráteneia*, pretože cirkev len začínala svoju prácu

² H. Oliver Ohsberg, „The Principles of Church Growth,” *Missionfax* (Toronto: Canadian Baptist Overseas Mission Board, April 1983), str. 2. Pre opis rastu cirkvi Lukáš s obľubou používal sloveso *prostithēmi* (Skutky 2:41, 47; 5:14; 11:24). Taktiež si všimnite používanie slov *kollaomai* in 5:13; 9:26; 17:34 (pozri 10:28) a *prosklēroomai* in 17:4 (a *hapax legomenon* in Novej Zmluve).

vo svete, a preto sa nemohla vôbec spoliehať na iné formy rastu.

Geografický rast

Druhý druh rastu cirkvi v knihe Skutkov je geografický. Evanjelium sa nešírilo len od jednotlivca k jednotlivcovi, ale i z miesta na miesto. Tento vývoj je v Skutkoch jasne pozorovateľný, keďže nahrubo zaznamenávajú šírenie kresťanskej správy z Jeruzalema do Ríma, čomu nasvedčuje viacero kľúčových oddielov (Skutky 1:8; 9:15). Evanjelium nebolo obmedzené na Jeruzalem, šírilo sa do Lyddy, Šáronu a Joppy (Skutky 9:35, 42). Správa o spasení vyšla zo svojho židovského rámca do Samárie (Skutky 8:5, 12), potom do ďalekej Fenície, na Cyprus a do Antiochie (Skutky 11:19-26). Inými slovami, evanjelium je pre každého. Ako Peter oznámi Kornéliovej domácnosti: „Naozaj poznávam, že Boh nikoho neuprednostňuje, ale v každom národe mu je milý ten, kto sa ho bojí a koná spravodlivo“ (Skutky 10:34-35). Toto znamená, že geografické šírenie kresťanskej zvesti bolo podložené silným presvedčením, že evanjelium je pre každého človeka. Ježiš Kristus je relevantný pre náboženské potreby celého sveta, a preto celý svet musí dostať príležitosť počuť dobrú správu o „evanjeliu pokoja skrze Ježiša Krista“ (Skutky 10:36). V knihe Skutkov bolo geografické šírenie evanjelia Božím plánom.³ Misijné šírenie viery nie je žiadna dobrovoľná činnosť navyše, ale je v súlade s milostivým zámerom milujúceho Boha, ktorý nechce, „aby niekto zahynul, ale chce, aby sa všetci dali na pokánie“ (2 Petrov 3:9).

³ Všimnite si, napríklad, použitie *diapherō* v Skutkoch 13:49. V Skutkoch sa nachádza veľa zmienok o Božej zvrchovanosti pri budovaní a rozširovaní svojej Cirkvi: 2:39, 47; 11:21; 13:48; 16:14; 21:14; 22:10, 14. K téme rastu ako božského tajomstva pozrite E. Luther Copeland, „Church Growth in Acts,” *Missiology* 4 (January 1976): 13-26 (obzvlášť str. 22-23). Všimnite si taktiež zmienku o „Pánovej ruke“ v procese rastu (4:30-31; 11:21; pozri Lukáš 1:66, kde sa používa v súvislosti s Jánom Krstiteľom)

Duchovný rast

Rast ranej cirkvi nebol len kvantitatívny, ale i kvalitatívny. Nepribúdala len počet ľudí a nerozširoval sa len geografický záber, taktiež tam bolo prítomné jednoznačné prehĺbovanie duchovného života vo vyvíjajúcich sa kresťanských spoločenstvách naprieč Stredomorskou panvou a Rímskou ríšou. Kdekoľvek bolo zvestované evanjelium, tam bol rast v zbožnom živote.

Napríklad Lukášove používanie motívu „bázne“ zdôrazňuje úctivý rešpekt, ktorý kresťanská viera spôsobila aj v tých, ktorí ju prijali, aj v tých, ktorí ňou boli ovplyvnení (všimnite si použitie gréckeho slova *fobos* v Skutkoch 2:43; 5:5, 11; 9:31; 19:17; porovnajte Lukáš 5:26; 7:16, kde je strach tiež použitý v pozitívnom zmysle). Ohromujúci prípad tohto zbožného strachu (bázne) je zreteľný v Lukášovom zhrnutí činnosti cirkvi v Judsku, Galilei a Samárii v Skutkoch 9:31, ktoré nehovorí len o numerickom raste cirkvi, ale taktiež o jej duchovnom povzbudzovaní Duchom Svätým a jej dynamickom spôsobe života „v bázni pred Pánom.“

Kniha Skutkov verne zaznamenáva duchovný rast ranej cirkvi. Skutky 2:42-47 sú prekrásnym portrétom vnútorného života cirkvi. Duchovný rast spoločenstva vidieť v odvážnej modlitbe veriacich v čase krízy (Skutky 4:23-31). Taktiež dobrovoľný, štedrý spôsob, ktorým kresťania zdieľali svoje majetky, ukazuje hĺbku premeny, ktorú Kristus robil v ich životoch (Skutky 4:32-37). Zbožný spôsob, ktorým zomrel Štefan (Skutky 7:59); Filipovo verné kázanie (Skutky 8:4-40) a odvaha raných kresťanov pri prenasledovaní (5:27-33, 40-2; 16:19-25) všetky svedčia o ich raste v milosti. Vodcovia cirkvi naozaj venovali pozornosť tomuto výchovnému procesu, „učeníkov posilňovali... povzbudzovali ich, aby vytrvali vo viere; pripomínali, že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia“ (Skutky 14:22; pozri 15:32, 35, 41; 18:23).

V raste cirkvi teda malo rozhodujúcu úlohu vyučovanie. Noví obrátení museli byť vychovávaní a pripravovaní

nielen na to, aby svedčili o svojom Pánovi, ale taktiež, aby si boli vedomí možnosti prenasledovania (*diôgmos*: Skutky 8:1; 13:50; *thlipsis*: 11:19; 14:22; 20:23; pozri 2 Timoteovi 3:12). Preto vyučovanie s dôrazom na učeníctvo sa stalo nevyhnutnou súčasťou služby cirkvi. Táto priorita je očividná v rozhodnutí ustanoviť siedmich vodúcich v Jeruzalemskom zbore, aby sa starali o administratívne a sociálne záležitosti, aby sa apoštoli mohli naplno venovať „modlitbe a službe Slova“ (Skutky 6:4).

Židovské úrady sa veľmi snažili zastaviť akékoľvek ďalšie „šírenie“ kresťanskej viery (všimnite si použitie slova *dianemô* v Skutkoch 4:17). Napriek opakovaným varovaniam od židovských úradov pred učením v Ježišovom mene (Skutky 4:18; 5:28) apoštoli v tom pokračovali, prijímajúc utrpenie, ktoré nevyhnutne nasledovalo (Skutky 5:40).

Vyučovanie je dôležitý prvok kresťanského vedenia (porovnaj 1 Timoteovi 3:2 „schopný učiť“). Apoštoli v ňom s nadšením a vernosťou zotrvali: „Každý deň neprestajne učili v chráme a po domoch a ohlasovali evanjelium, že Ježiš je Mesiáš“ (Skutky 5:42). Rovnaký dôraz na vyučovanie a učeníctvo je zreteľný v službe Pavla a Barnabáša v Antiochii (Skutky 11:26; 15:35; pozri 13:1) a v Pavlových dlhých učebných pobytoch v Korinte (Skutky 18:11) a Efeze (Skutky 19:8-10; 20:31). Filip a Apollo sú taktiež spomínaní ako efektívni učители (Skutky 8:26-39; 18:27-28). Posilňovanie zborov bolo pre Lukáša⁴ dôležité a absolútne nevyhnutné pre ozajstný dlhodobý rast cirkvi.

⁴ Lukáš rád používal slovo *epistêrizô*, ktoré v Novej zmluve použil len on sám na opis práce „posilňovania“ duchovného života kresťanov a zborov (Skutky 14:22; 15:32, 41; 18:23). Tiež si všimnite 16:5, kde Lukáš o zboroch napísal, že boli aj „upevňované vo viere“ (*estereonto tē pistei*), aj rastúce počtom *eperisseuon tō arithmō kath ēmeran*). Tiež je zaujímavé všimnúť si slová, ktoré Lukáš použil na opis Pavlovej vyučovacej činnosti v Tesalonikách (*dielexato autois apo tōn graphōn, dianoigōv kai paratithemenos*) (17:2-3). Pavlova správa mala očividne silný didaktický nádych, ktorý vyvolal odozvu (17:4; porovnaj 17:34 o odozve v Aténach).

Lukáš predstavil vyvážený obraz rastu cirkvi, ktorý zahŕňa početný, geografický a duchovný rast. Pre Lukáša bola kresťanská viera naozaj evanjelizačnou vierou, v ktorej veriaci majú oslovovať ostatných a privádzať ich ku Kristovi. Kresťanská viera je taktiež misijná viera, ktorá sa snaží o pokračovanie národných a kultúrnych zábran, aby priniesla evanjelium každému jednotlivcovi. A kresťanská viera sa istotne zameriava na posvätenie a duchovný rozvoj Božieho ľudu. Lukášov vyvážený obraz ranej cirkvi sa dôsledne venuje každému z týchto faktorov.⁵

Charakteristika rastu

Áké vlastnosti ranej cirkvi nám pomôžu vysvetliť jej pozoruhodný rast? Môžeme si všimnúť sedem typických znakov.

Svedčiaca cirkev

Prví kresťania sa delili o svoju vieru s inými.⁶ Tesne pred tým, ako Ježiš opustil svojich apoštolov, vyzval ich, aby boli jeho svedkami (Skutky 1:8). Boli vystrojení Duchom Svätým pre túto úlohu a začali o Kristovi smelo hovoriť (Skutky 4:1; 29-31). Na rozdiel od mnohých súčasných veriacich si nemysleli, že môžu delegovať úlohu svedčenia profesionálom. Apoštoli teda pokračovali v svedectve o „zmŕtvychvstání Pána Ježiša“ (4:33), a robili to aj Štefan, Filip, Apollo, Akvilla a Priscilla. Týmto vodcom pomáhali a povzbudzovali ich laici, ktorí prijali úlohu oslovovať ľudí pre Krista.

Pôsobivý príbeh kresťanského rastu v Skutkoch opakovane ukazuje úlohu pešiakov v cirkvi. Bežní muži a ženy

⁵ Tacitus zaznamenal rast cirkvi aj číselne, aj geograficky, on ale vnímal kresťanstvo ako „veľmi zlú poveru“ (Anály 15.44), citované v C. K. Barrett, ed., *The New Testament Background: Selected Documents* (London: S.P.C.K., 1958), str. 15-16.

⁶ Pozrite si kapitolu od tohto autora „Witness in the Book of Acts,” v Allison A. Trites, *New Testament Witness in Today's World* (Valley Forge, PA: Judson Press, 1983), str. 69-86.

zakladali zbory na miestach ako Damašek, Fenícia, Cyprus, Antiochia a Rím (Skutky 9:10; 11:19; 28:13-14). Nečakali na nejakú dôležitú osobu alebo misijný výbor, aby začali novú prácu. Po tom, čo sa v Jeruzaleme rozpútalo veľké prenasledovanie cirkvi, „tí, ktorých rozohnali, rozišli sa po okolí a hlásali slovo evanjelia“ (Skutky 8:4). Raní kresťania mali strhujúcu túžbu svedčiť o Kristovi. Apoštoli vyhlasovali: „my sme svedkami týchto udalostí aj Duch Svätý, ktorého dal Boh tým, čo ho poslúchajú“ (Skutky 5:32; pozri v. 42). Hoci apoštoli mali jedinečnú úlohu ako pôvodní očití svedkovia Krista (Skutky 1:21-22), od každého veriaceho bez výnimky sa očakávalo, že sa o svoju vieru v Krista bude deliť s ostatnými. Títo bežní členovia cirkvi boli aktívnymi partnermi v kresťanskej misii. Patrila k nim matka Jána Marka (Skutky 12:12), Lýdia, obchodníčka z Tyatíry (Skutky 16:14), Gréci Gaius a Aristarchos (Skutky 19:29) a ďalší Pavlovi spoločníci na cestách (Skutky 20:4).

Modliaca sa cirkev

Modlitba bola pravidelným charakteristickým znakom týchto rastúcich kresťanských komunít (Skutky 2:42; porovnaj 3:1).⁷ Cirkev povstala z modlitebného stretnutia v hornej miestnosti v Jeruzaleme, keď 120 verných ľudí očakávalo od Boha zasľúbené vylatie Ducha Svätého (Skutky 1:12-15; pozri 2:1-4). Modlitba bola pre vedúcich cirkvi iste dôležitá. Zaviazali sa, že sa budú venovať „modlitbe a službe Slova“ (Skutky 6:4). A cirkev čelila krízam úprimnou, vážnou modlitbou (Skutky 1:24; 4:24-31; 12:5). Ohromujúci príklad moci modlitby vidieť na príhode Pavla a Sílasa vo Filipis. Týchto dvoch mužov - uväznených, strhaných a zbítych, bolo o pol noci počuť „modliť sa a spievať Bohu chválospevy“ (Skutky 16:25). Dôsledkom toho sa filipskí za-

⁷ Allison A. Trites, „The Prayer Motif in Luke-Acts,” v *Perspectives in Luke-Acts*, ed. C. H. Talbert (Macon, GA: Mercer University Press, 1977), str. 168-86.

lárnik obrátil a nakoniec bol založený prvý európsky zbor. Podľa Lukášovho vnímania bola evanjelizačná úloha zboru podopretá dôverujúcimi modlitbami Božieho ľudu.

Jednotná cirkev

Pri prvej cirkvi bolo zreteľné úžasné puto jednoty. Veriaci naplno zakúšali požehnanie opísané v Žalme 133:1: „Aké je to dobré a milé, keď sú bratia spolu!“ Lukáš na opis tejto jednoty použil pomerne pozoruhodnú príslovku (*homothumadon*, „jednomyseľne, v zhode, spolu“). Zaznamenal, že veriaci boli jednotní v uctievaní (Skutky 2:46; 5:12), v modlitbe (Skutky 4:24), a v rozhodovaní (Skutky 15:25). „Nestále sa venovali“ ako komunita svojmu kresťanskému učeníctvu (Skutky 2:42; pozri 1:14). Lukáš zdôraznil skutočnosť, že veriaci sa často schádzali, jednak vo svojich rekapituláciách zborového života (Skutky 2:42-47; 4:32-37; 5:12-16) a taktiež tým, že s obľubou používal kvázi technickú frázu *epi to auto* (Skutky 1:15; 2:1, 44; pozri Lukáš 17:35), ktorá podľa Metzgera zrejme označuje bytie „v cirkevnom spoločenstve“.⁸ Žili v blízkom vzájomnom spoločenstve a trávili „spolu“ kvalitný čas (všimnite si, ako Lukáš používa *homou* v Skutkoch 2:1).

Duchom naplnená cirkev

Prácu Ducha Svätého sme už spomínali, ale jej dôležitosť pre rast cirkvi si zasluhuje špeciálnu pozornosť. Na začiatku Skutkov Ježiš sľúbil svojim učeníkom, že Duch Boží ich zmocní k ich úlohe svedkov. „Teraz však na vás zostúpi Svätý Duch, vy dostanete jeho moc a budete mi svedkami v Jeruzaleme, v celom Judsku i Samárii, až po kraj zeme“ (Skutky 1:8). Všetko, čo sa týkalo efektívnosti ranej cirkvi v svedčení, bolo v skutočnosti vďaka prúdeňiu Ducha do ich životov. Duch dal

⁸ Bruce M. Metzger, *A Textual Commentary on the Greek New Testament* (New York: United Bible Societies, 1971), p. 305.

Petrovi a Jánovi takú odvahu tvárou v tvár ich protivníkom, že „sa veľmi čudovali a spoznávali, že sú to tí, čo boli s Ježišom“ (Skutky 4:13). Presne táto odvaha (*parrêsia*) bola typická pre ďalších vodcov, ktorí úplne otvorene a priamo hovorili o Kristovi (napr. Štefan, Filip, Apollo). Boh v ich životoch jasne pracoval svojim mocným Duchom).

Duch Svätý bol činný aj vo vedení cirkvi ako odpoveď na verné modlitby Božieho ľudu. Pri jednej príležitosti vnímali vedenie Duchom tak jasne, že Jeruzalemský koncil mohol poslať svoj list veriacim z pohanov s úvodom „Lebo Duch Svätý a my sme rozhodli“ (Skutky 15:28). Pri inej nezabudnuteľnej príležitosti, potom, ako sa veriaci modlili, „zatriaslo sa miesto, kde boli zhromaždení, všetkých naplnil Duch Svätý a s odvahou ohlasovali Božie slovo“ (Skutky 4:31). Pri vyberaní vodcov pre misijnú úlohu počas uctievania a modlitieb si cirkev bola jasne vedomá vedenia Duchom Svätým: „Oddeľte mi Barnabáša a Šavla na dielo, na ktoré som ich povolal“ (Skutky 13:2). Aj pracovník-jednotlivec ako Filip si bol vedomý priameho vedenia Duchom: „Choď a pripoj sa k tomu vozu“ (Skutky 8:29; pozri Ananiáš v 9:15). A Pavlova služba od samého začiatku jeho kresťanského života bola službou človeka „naplneného Duchom Svätým“⁹ (Skutky 9:17). Je zrejme, že podľa Lukášovho uvažovania nebolo žiadneho pravého rastu cirkvi bez vedenia a moci Ducha Svätého.

Kristocentrická cirkev

Jeden z najočividnejších prvkov ranej cirkvi bolo jej obrovské zameranie na osobu a dielo Krista. Kresťanské spoločenstvo má pôvod v Ježišovi z Nazareta. Hlásalo, že „Boh ho pomazal Duchom Svätým a mocou, takže

⁹ Allison A. Trites, *The New Testament Concept of Witness* (Cambridge: Cambridge University Press, 1977), str. 149-53. Pozri Huber L. Drumwright, Jr., „The Holy Spirit in the Book of Acts,“ *Southwestern Journal of Theology* 17 (Jeseň 1974): 3-17.

chodil, dobre robil a liečil všetkých diablom posadnutých, pretože Boh bol s ním“ (Skutky 10:38). Ale to nebolo všetko, pretože raná cirkev svedčila o jedinečnom postavení Ježiša Krista ako jediného Spasiteľa strateného sveta. Vyhlasovala: „A v nikom inom niet spásy, lebo pod nebom niet iného mena, daného ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení“ (Skutky 4:12).

Živý Kristus bol srdcom a dušou života cirkvi a cirkev rástla pri tom, ako bol Pán Ježiš vyvyšovaný. Cez Ježiša bol pre mužov a ženy otvorený nový prístup k radostnému spoločenstvu so živým Bohom. Pri Božom poverení Ježiša, svojho Služobníka a Syna, Boh Otec poslal Syna „aby vám priniesol požehnanie a odvrátil každého z vás od zlomyseľných skutkov“ (Skutky 3:26). V samotnom centre tohto raného spoločenstva bol dôraz nielen na pokánie voči Bohu, ale taktiež na vieru v Pána Ježiša Krista (Skutky 2:38; pozri Lukáš 24:47; Skutky 16:31).

Kristocentrický charakter života cirkvi sa prejavuje v príhovoroch raných kresťanských vodcov (napr. Peter, 2:22-24; 3:6, 16; 10:36-38; Filip 8:5, 35; Štefan, 7:56, 59). Jeho prejavy sú silne naznačené aj vo vrúcnom, láskyplnom, nesebeckom spôsobe života raného kresťanského spoločenstva, ktorý sme už spomínali (2:42-47).

Obetavá cirkev

Rast kresťanskej cirkvi nebol lacný. Nebol založený na reklamných fintačkách alebo trikoch (pozri Skutky 8:9-24). Vernosť evanjeliu často priniesla apoštolom prenasledovanie (4:3; 5:18; 12:1-4). Iní vodcovia cirkvi sa stretávali s rovnakým nepriateľstvom (napr. Štefan, 7:54-60). Lukáš si bol dokonale vedomý, že prenasledovanie slúžilo na prečistenie cirkvi a muselo sa mu čeliť s trpezlivosťou a vytrvalosťou. To isté predpovedal Ježiš pri opise znamení konca veku: „Vzťahnu na vás ruky a budú vás prenasledovať. Vydajú vás na súd a uväznia. Budú vás vláčiť pred kráľov a vladárov pre moje meno... Zradia vás aj rodičia, bratia, príbuzní

a priatelia a niektorých z vás aj usmrčia. Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno“ (Lukáš 21:12, 16-17). Kristus istotne poučil svojich nasledovníkov, aby čakali časy odporu, a kniha Skutkov je plná takýchto stretnutí s nepriateľskými silami. Štefan a Jakub boli umučení, apoštoli často zatýkaní a prví veriaci sa rozprchli po vypuknutí prenasledovania cirkvi v Jeruzaleme. V tých časoch nebolo kresťanstvo prosté pohodlným kresielkom. Niektorí z jeho vodcov, menovite Barnabáš a Pavol „vydali svoj život za nášho Pána Ježiša Krista“ (Skutky 15:26). Tento obetavý duch sa z času na čas v histórii cirkvi opakoval, ale pôvodnú cirkev nikto neprekonal.

Starostlivá cirkev

Raná cirkev rástla taktiež preto, lebo bola starostlivá. Tento láskyplný postoj záujmu o druhých svieta z knihy Skutkov. Úžasne sa prejavuje v tom, ako mali kresťania spoločný majetok: „Množstvo tých, čo uverili, bolo jedno srdce a duša a nikto nepokladal za svoje nič z toho, čo mu patrilo, ale všetko mali spoločné... Nikto totiž medzi nimi netrpel biedou, pretože všetci, čo mali polia a domy, ich predávali a čo za ne utŕžili, prinášali a kladli k nohám apoštolov a každý dostal podľa toho, koľko potreboval“ (Skutky 4:32, 34-35). Toto delenie sa bolo dobrovoľné, dočasné a spontánne, ale veľa vypovedá o tom, aké milujúce a starostlivé osoby tvorili rané kresťanské spoločenstvo. Je zrejmé, že evanjelizácia a sociálna starostlivosť neboli oddelené. Keď Boží ľud hlásal evanjelium, taktiež naplňali praktické potreby svojich členov (Skutky 6:1-7) a taktiež štedrou, milujúcou službou oslovovali aj ľudí mimo spoločenstva (napr. uzdravenie Publiovho otca Pavlom, 28:7-10). O raných kresťanoch sa vpravde: „Hľa, ako sa navzájom milujú!“

Vážnosť, s akou cirkev naložila s pokrytectvom Ananiáša a Zafiry, je dôkazom o tom, že bola naozaj starostlivá a že jej záležalo na integrite a dôveryhodnosti (Skutky 5:1-11). Také nese-

becké, starostlivé spoločenstvo bolo pre pohanský svet nepopierateľne atraktívne a stále je.

Záver

Toto štúdium potvrdzuje prácu E. Luthera Copelanda, ktorý na základe svojho štúdia rastu cirkvi v Skutkoch dospel k nasledovným záverom¹⁰:

1. *Rast cirkvi v knihe Skutkov sa netýkal len číselného prírastku a geografického rozširovania, ale taktiež rastu v etických a duchovných rozmeroch.*
V spoločenstve vytvorenom Božím Slovom a Duchom Svätým majú byť vlastnosti ako viera, láska, radosť, čestnosť a čistota. Misionárom nezáležalo len na tom, aby zakladali zbory, ale aj aby ich živili vierou. Inými slovami, kvantitu musí sprevádzať kvalita.
2. *Hoci existujú príklady homogénneho zoskupovania, zdá sa, že pre rast cirkvi v Skutkoch je dôležité hlavne heterogénne členstvo.* Apoštoli a iní svedkovia sa snažili o zapojenie Židov a pohanov, mužov a žien, bežných aj výnimočných ľudí do miestneho zhromaždenia. Napríklad, kniha Skutkov nepozná žiadny „pohanský“ zbor ako taký. Zdá sa, že v Palestíne boli „židovské“ kresťanské zbory, ale mimo nej žiadne „pohanské.“ Tieto zbory mimo Palestíny zrejme mali jadro členov zo spoločenstva židovskej synagógy a k tomu širšie pohanské členstvo. V istom zmysle rast cirkvi v Skutkoch sa dá vnímať ako komentár k Pavlovmu vyhláseniu o jednote prístupnej pre všetkých vďaka Kristovi v Galáťanom 3:28: „Nie je ani Žid, ani Grék, nie je ani otrok, ani slobodný, nie je muž a žena, lebo

všetci ste jedno v Ježišovi Kristovi (pozri Kolosanom 3:11).

3. *Stratégia misií v Skutkoch zahŕňa jednak ľudské schopnosti a taktiež božské vedenie a zmocnenie.* Duch vystrojuje celú cirkev pre svedectvo, avšak prirodzené dary, napríklad Apollova výrečnosť, sú dôležité. „Najprv Židovi“ bolo dôležitou axiómou, ale taktiež efektívnou stratégiou, ktorá využívala spoločenstvá synagóg v diaspore ako mosty k pohanskému svetu. A ak výber strategických miest riadil zdravý rozum, Duch Svätý niekedy odmietol ľudskú logiku pre zámery jeho vlastnej stratégie.
4. *Pre autora Skutkov bolo nevýslovne dôležité oslobodenie evanjelia od všetkého, čo bránilo alebo sa spreneverovalo jeho všeobecnému charakteru.* Preto Lukáš vnímal Duchom Svätým riadený rast cirkvi ako *zámerné prekonávanie brzdiacich zábran náboženstva, rasy a iných faktorov, ktoré oddeľujú človeka od človeka a ľudí od ľudí.*
5. *Rast cirkvi dáva zmysel obdobiu medzi Kristovým prvým a druhým príchodom.* „Kráľovstvo, ktoré sa prejavilo v Ježišovi Kristovi, bolo základom pre misiu cirkvi. Završenie kráľovstva pri jeho opätovnom príchode bolo cieľom misie. A tak, medzi prvým a druhým príchodom Krista cirkev slúžila kráľovstvu - a jeho kráľovi; a jej misia sa rozprestrela do posledných končín zeme a po koniec sveta.“¹¹

*

¹⁰ Copeland, „Church Growth in Acts.“

¹¹ Ibid.

Cirkev a misie

George W. Peters

NOVOZMLUVNÁ CIRKEV A JEJ OPRÁVNENIE VYSIELAŤ

Ak hovoríme o právomoci posielat, sme si plne vedomí skutočnosti, že absolútnu právomoc posielat má Kristus, ktorý hovorí: „Daná mi je všetka moc na nebi a na zemi.“ Túto právomoc vykonáva Duch Svätý. Kniha Skutkov v tejto otázke nepripúšťa žiadne pochybnosti. Zo stránok Novej zmluvy vyvodzujeme, že zbor, miestne zhromaždenie, sa stáva tou ustanovizňou, ktorej je zverené oprávnenie vysielat, pričom misijná spoločnosť sa stáva vysielajúcou agentúrou. Na toto sa zameriame.

Pri uvažovaní o novozmluvných zboroch ako o tých, ktorí majú právomoc posielat, poukážeme na centralitu cirkvi v Novej zmluve a jej vzťah k Pánovi, ktorý je Hlavou cirkvi, na apoštolskú postupnosť cirkvi, na vzájomný vzťah medzi autoritou cirkvi a osobným kňazstvom veriaceho, čo zahŕňa posúdenie dôležitosti obradu vkladania rúk, a tiež na vzťah niektorých apoštolov k zborom .

Centralita cirkvi v Novej zmluve. Tak, ako bola Stará zmluva obdobím Izraela, my sme teraz v období cirkvi Ježiša Krista. Dokonca i zbežné čítanie Skutkov apoštolov a epištol upriami našu pozornosť na skutočnosť, že Nová zmluva stavia cirkev do centrálnej pozície. Už ten fakt, že cirkev sa spomína 115krát, hovorí o jej dôležitosti. Stojí za to spomenúť, že väčšina týchto zmienok sa týka miestneho zhromaždenia veriacich. Ďalej pozorujeme, že miestne zhromaždenie sa stáva Kristovým autoritatívnym stvorením skoro v každom ohľade týkajúcom sa doktríny, života, duchovnej výchovy a služby (pozri 1 Kolosanom 12-14; Efezanom 4:11-16). Cirkev je „Božím domom“ a „stĺpom a oporou pravdy“ (1 Timoteovi 3:15). Cirkev je taktiež prejavom „mno-

hotvárnej múdrosti Boha (Efezanom 3:10).

Pavol veľmi významne hovorí, že „Kristus je Spasiteľ tela,“ a že „Kristus miloval cirkev a vydal za ňu seba samého“ (Efezanom 5:23, 25). K tomu pripája slová, že aj on sa teší zo svojho utrpenia a „doplňa, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre dobro jeho tela, ktorým je cirkev“ (Kokosanom 1:24). Všade, kde Pavol išiel hlásať evanjelium, založil zbor. Samozrejme, nešlo len o zbor pre zbor. Pavol evanjelizoval, aby vytváral živé bunky, ktoré by sa stali evanjelizačnými centrami vo svojom svojom okolí.

Veríme, že naše zmýšľanie sa neodlišuje od novozmluvného, ak tvrdíme, že miestne zhromaždenie veriacich má jedinečný vzťah s Kristom a že miestne zhromaždenie sa stáva sprostredkujúcim a autoritatívnym vysielajúcim orgánom pre novozmluvných misionárov. Toto je nevyhnutný, biblický princíp a my sa neodvažujeme ho oslabiť, minimalizovať ani ignorovať.

„Apoštolská postupnosť“ cirkvi v Novej zmluve. V dejinách kresťanskej cirkvi sa často diskutovalo o myšlienke „apoštolského následníctva (postupnosti).“ Naším zámerom nie je spomínať pre a proti v tejto diskusii. Avšak zaujíma náš pretrvávajúce zodpovednosť a služieb. Užitočným môže byť zamyslenie sa nad touto myšlienkou z dvoch hľadísk. V Novej zmluve existuje apoštolstvo ako úrad autority a postavenia a taktiež apoštolstvo ako funkcia a služba. To prvé sa jasne vzťahuje na dvanástich a Pavla možno s Jakubom, Kristovým bratom (pozri Galaťanom 1:19) a končí so smrťou nositeľov tohto úradu. To druhé je všeobecnejšie a pokračuje v cirkvi vo forme učiteľov, evanjelistov a misionárov po tom, ako Pavol a dvanásti odišli zo scény. Hovoriť o „apoštolskom následníctve“ je preto pomerne zložité. Avšak zodpovednosť

a služba pretrváva. Túto kontinuitu nachádzame skôr v cirkvi než v akomkoľvek cirkevnom predstaviteľovi. V apoštolskom následníctve vidíme cirkev. Toto vyvodzujeme z piatich faktov:

1. Pavol nám hovorí, že cirkev je „vybudovaná na základe apoštolov a prorokov, pričom uholným kameňom je Ježiš Kristus“ (Efezanom 2:20). Je potrebné poznamenať, že toto nie je oddiel o spasení, pretože žiadni apoštoli ani proroci nestoja medzi Kristom a jednotlivým veriacim vo vzťahu spasenia. Pri spasení je Kristus priamym a bezprostredným základom (1 Korinťanom 3:11). Pavol sa zaoberal spasením v Efezanom 1:3-2:10, kde veriaceho spája priamo s Kristom. Tento oddiel je oddielom o postavení, v ktorom je uvedený božský poriadok historickej postupnosti v službe. A tak, ak existuje nejaká „apoštolská postupnosť“, línia tejto postupnosti je nasledovná: z Otca na Syna, zo Syna na apoštolov a z apoštolov na cirkev. Zdá sa, že toto je božský poriadok naznačený v tomto oddiele. Je to skôr cirkev ako služobník jednotlivca, ktorá je žije v apoštolskom následníctve.

Historické vyhlásenie Cypriána (biskupa Kartága z 3. st.) „kde je biskup, tam je cirkev,“ je opakom biblického poriadku, ktorý hovorí, že „kde je cirkev, tam je biskup (správca)“ alebo „kde nie je cirkev, tam niet biskupa (správcu).“ Cirkev robí biskupa a nie biskup cirkev. Cirkev je Božou prioritou. V ľudských organizáciách to tak nemusí byť.

2. Takýto poriadok je v dokonalej harmónii s veľkou a slávnou pravdou, že Kristus je Hlavou cirkvi a že cirkev je telom Kristovým. Kristus je ženichom cirkvi a cirkev spolu s Kristom tvoria „Krista“ (pozri 1 Korinťanom 12:12 v origináli).

3. Keď sa pozrieme na Veľké poverenie, ako ho zaznamenal Matúš, zistujeme, že zodpovednosť kresťanov je v robení učeníkov, čo zahŕňa krst a vyučovanie. Nepochybujeme, že toto poverenie bolo pôvodne pre apoštolov, ale nám ide o otázku, že kto zdedí

apoštolskú zodpovednosť – cirkev alebo jednotliví kresťania? Príliš často sa tieto slová hovoria len jednotlivcom ako Kristova špeciálna výzva k misiám. Hoci majú takúto silu a dôsledky, ostáva skutočnosťou, že je zodpovednosťou cirkvi krstiť a učiť. Toto je zrejmé z Pavlovho vyučovania a konania.

Cirkev je Božím stvorením, aby dodržiavala jeho nariadenia, a je Božou inštitúciou za účelom vyučovania. Keďže cirkev je stĺpom a oporou pravdy, Veľké poverenie sa principiálne týka jej. Od Kristových apoštolov dedí Veľké poverenie a stáva sa zodpovednou za jeho realizáciu. Vo veci Veľkého poverenia vládol príliš dlho na protestantskej scéne a v protestantskom zmýšľaní pietistický individualizmus, zatiaľ čo cirkev spala.

4. Spoľahlivosť tejto argumentácie je ďalej zrejmá zo skutočnosti, že „všobecní apoštoli,“ o ktorých sa hovorí v Písme, sú spomínaní ako apoštoli zborov. Toto platí o Epafroditovi (Filipským 2:25) a taktiež o „bratoch“ spomínaných v 2 Korinťanom 8:23. Takéto označenie je dôležité. Zatiaľ čo dvanásť a Pavol boli apoštolmi Ježiša Krista, ostatní sa stali apoštolmi zborov, teda poverenie a autoritu dostávajú od zborov. Zbor sa stáva Kristovým sprostredkovateľom pre ustanovovanie apoštolov. Robíme dobre, ak vnímame a rešpektujeme tento biblický poriadok.

5. Je symbolizované rituálom vkladania rúk zboru na misionára. Biblický rituál vkladania rúk je symbolom s hlbokým duchovným významom týkajúcim sa spasenia. V súvislosti s ordináciou (t.j. ustanovovaním do duchovného úradu) je to udalosť s vážnymi dôsledkami pre zbor aj pre príjemcu. V tejto súvislosti ide minimálne o dvojsmerné ustanovenie. Na jednej strane hovorí o prioritě a autorite zboru ako sprostredkovateľa Božieho vyslania. Predstavuje zbor ako zodpovedný misijný orgán, zaujímajúci svoje miesto v misiách pod Kristovou autoritou.

Na druhej strane hovorí tento rituál o rozpoznaní, potvrdení a ustanovení konkrétneho predstaviteľa. Týmto rituálom cirkev verejne potvrdzuje Božie

povolanie, menuje právoplatného a zodpovedného predstaviteľa a vyhlasuje svoje stotožnenie sa s týmto zástupcom v jeho povolaní a službe. V osobe ordinovaného jednotlivca cirkiev v podobe tohto zástupcu vstupuje do služby.

Vkladaním rúk sa zbor a daný misionár stávajú spojenými putom spoločného zámeru a vzájomnej zodpovednosti. A tak nejde len o výsadu a službu, je to taktiež uplatnenie autority a prijatie obrovskej zodpovednosti. Stotožnenie sa zboru s vyslaným zástupcom sa uskutočňuje doktrinálne, duchovne, fyzicky a materiálne. Je to ustanovenie právoplatného zástupcu, ktorý bude schopný a ktorý je zodpovedný za svoje pôsobenie ako zástupcu zboru. A preto zbor vkladaním rúk prehlasuje, že je pripravený stáť za takýmto zastupovaním a umožňovať ho. Toto by malo zahŕňať modlitby a peniaze potrebné na takúto zástupnú službu.

Je mojím pevným presvedčením, že správne vykonávanie tohto biblického princípu zbormi urobí viac pre pozdvihnutie morálky našich misionárov a pre prísun kandidátov na misionárov, ako mnohé iné faktory dokopy. Ak si naši mladí ľudia uvedomia, že môj zbor „so mnou nie len ide, ale ide v mojej osobe, stojí za mnou, modlí sa so mnou, obetuje sa so mnou a je základom mojej podpory,“ výzve sa nebude dať uniknúť. V tomto je skutočná príležitosť, zodpovednosť a výzva pre zbory a pre mladých ľudí. Kladenie rúk nie je pocta, ktorú poskytujeme, ale božská autorita, ktorú vykonávame a zodpovednosť, ktorú preberáme. Zbor by si pred vykonaním tohto aktu mal dobre premyslieť.

Avšak rovnaký princíp platí aj pre toho, na ktorého sú ruky kladené. Uznáva delegujúcu autoritu zboru, stotožňuje sa so zborom, podriaďuje sa usmerneniu a výchove zboru a zaväzuje sa byť pravým a zodpovedným zástupcom zboru. Pracuje v súlade s učením a duchom zboru, vedomý si skutočnosti, že je zástupcom Pána a taktiež svojho zboru, ktorému sa zod-

povedá. Akákoľvek odchýlka môže nastať len po vzájomnom súhlase.

Takýto vzťah vzájomného stotožnenia sa a lojálneho zastupovania by misiám celkom isto veľmi pomohol. Ukázal by sa prospešným pre zbor, pre misionára a pre prácu. Zapojil by zbor do misii priamejšie a spojil by misionára so zborom zdravým a posilňujúcim spôsobom. Necítil by sa ani „nezávislým,“ ani „opusteným,“ vediac, že má domáci zbor, ktorý „s ním ide do terénu,“ zatiaľ čo zbor by vedel, že je aktívne zapojený v misiách zástupným spôsobom. Po návrate z terénu by misionár našiel domov pre svoju rodinu a miesto, kde by mohol obohatiť svoj život a zároveň by bol prínosom pre svoj domáci zbor.

Kňazstvo veriaceho a oprávnenie zboru vysielat'. Musíme si však dať pozor, aby sme spomínanú pravdu neinterpretovali absolutistickým spôsobom a nepostavili zhromaždenie ako organizáciu medzi Krista a jednotlivca tak, že by to zničilo drahocenné učenie o osobnom vzťahu a kňazstve veriaceho. Vzťah medzi Kristovou cirkvou a jednotlivcom nie je vzťahom spasenia, ako už bolo povedané, je to vzťah právomoci a vzťahuje sa skôr na službu ako na spasenie. Ale taktiež nesmie byť individuálne kňazstvo jednotlivca povýšené nad cirkev ako tajomné telo Kristovo alebo nad miestne zhromaždenie veriacich. Obe nebezpečenstvá sú rovnako riskantné.

Dostali sme sa tu k ďalšiemu zdanlivému novozmluvnému paradoxu, kde nás od protirečenia a sklamaní môže zachrániť len zbožné zmýšľanie. Miestne zhromaždenie a jednotliví veriaci patria organicky k sebe a ak sa má prejavovať plná biblická pravda, musia fungovať harmonicky. Zatiaľ čo miestny zbor má samostatnosť vo veciach rozhodovania, jednotliví veriaci nemá žiadnu takúto samostatnosť. Taktiež nemá samostatnosť v rozhodovaní jednotlivý misionár, keď ide o jeho službu. Misionár je vždy vyslaný a ostáva podriadený autorite zboru alebo zborom poverenej organizácie. Vždy je len pred-

staviteľom autority, nikdy nie samotnou autoritou. Kristova autorita vyzerá byť delegovaná a prenesená na miestne zhromaždenie veriacich. Nikto nežije sám pre seba a taktiež nikto nie je zákonom alebo autoritou sám pre seba.

A tak, hoci Kristovo povolanie sa týka priamo jednotlivca a hoci existuje poslanie samým Kristom, zbožný zbor bude taktiež vnímať toto povolanie buď priamo, alebo nepriamo. A pokorný a zbožne zmýšľajúci jednotlivec sa rád poddá autoritatívnemu povereniu miestneho zhromaždenia ako zástupcu Kristovho tela a bude udržiavať zodpo-

vedný vzťah s vysielajúcou autoritou. Zbor by nemal váhať modliť sa za misionárov a očakávať, že muži a ženy zareagujú na túto výzvu (Matúš 9:38). Taktiež nie je nebiblické osloviť a vyzvať mladých ľudí k potrebnej misijnej službe (Skutky 1:24-25; 6:2-3). Toto však miestny zbor hlboko zapája do misie. Zbor musí byť schopný povedať: „Pozri, sme s tebou.“

Absolútna potreba stotožnenia sa miestneho zboru s misionármi je obrovská a veľmi prospešná.

*

KROK 4: PRÍPRAVA VLASTNEJ ODPOVEDE **Aké sú tvoje prvotné závery?**

Duchovné formovanie

- Kniha Skutkov jasne ukazuje, že Kristus miluje miestne zbory a chce ich použiť. V Zjavení 2:1-3:22 Ježiš hovorí k siedmim miestnym zborom a buď ich chváli za ich prácu, povzbudzuje ich, aby ostali verní svojmu povolaniu, alebo ich napomína, kde je to potrebné. Čo by podľa vás povedal Ježiš vášmu zboru?

- S modlitbou zhodnoťte, aké je vaše zanievanie a vízia pre misiu cirkvi v porovnaní s veriacimi ranej cirkvi.

Hlbšie porozumenie

- Porovnajte tri zbory, ktoré ste skúmali v *Krok 2: Štúdium Písma*, a napíšte odpoveď na jednu z nasledujúcich otázok v jednom alebo dvoch odsekoch. Myslite, že zbory v Skutkoch mali rovnakú základnú predstavu o misii cirkvi? Vysvetlite svoju odpoveď.

- Aké dôsledky majú pre misiu dnešnej cirkvi skúsenosti zborov v Skutkoch?

Zručnejšia služba

- Aby sa vám misijný záväzok pre váš zbor v Téme 6 vytváral ľahšie, v Témach 1 až 5 bude vždy súčasťou vašej úlohy zaznamenať vaše presvedčenia. Pracovný list Misijný záväzok je v Téme 6 a pomôže vám usporiadať si vaše myšlienky vyjadrené v tomto oddiele v každej z tém od prvej po piatu.

Štvrtá časť: Aké presvedčenia o miestnom zbere by mal odrážať misijný záväzok, ktorý vychádza z Biblie?

KROK 5: DISKUSIA O TÉME

Čo sa môžeme naučiť jeden od druhého?

1. Opíšte niekomu ako Katka (z Príkladov zo života) biblické zodpovednosti zboru.
2. Ktoré záväzky, priority a túžby mali spoločné tri zbory zo Skutkov, ktoré ste študovali v *Krok 2: Štúdium Písma*?
3. Aké prekážky museli tieto zbory prekonávať? Mali nejaké jedinečné výhody?
4. Aká je úloha miestneho zboru v rozširovaní Božej vlády?
5. Čo spôsobilo rapidný rast a rozširovanie miestnych zborov v prvom storočí? Dokážete určiť nejaké všeobecné princípy rozvoja a rozširovania súčasných miestnych zborov?
6. Ako na vás pôsobí zborový život v 1. storočí, keď ste si preštudovali Skutky? Aké rozdiely vidíte, keď porovnáte váš zbor so zbormi v Skutkoch?

7. Javia sa zbory, o ktorých čítate v Skutkoch, viac alebo menej nadšenými pre misiu cirkvi ako váš zbor? Čo môžu zbory urobiť, aby svoju oddanosť Kristovej misii naplnili väčšou víziou a zanietením?

8. Ako by sa mal miestny zbor stavať k paracirkevným organizáciám?

KROK 6: PRAKTICKÉ ČINY POSLUŠNOSTI **Aké dôsledky vyplývajú z tejto témy?**

1. Ako diskusia zmenila vaše pôvodné zmýšľanie o tejto téme?

2. Opäť sa zamyslite nad Ježišovou láskou a oddanosťou k miestnym zborom. Teraz pouvažuje o vašich vlastných postojoch k zapojeniu sa do služby vášho zboru. Vidno na vašom zapojení, že považujete úlohu vášho miestneho zboru v širšej misii cirkvi za dôležitú?

3. Aké zmeny podľa vás žiada Boh, aby ste urobili vo svojom programe, prioritách, službe, atď. ako dôsledok toho, čo ste sa naučili v tejto téme?

4. Porozprávajte sa so svojim mentorom o vašich myšlienkach pri vašom ďalšom stretnutí. Požiadajte ho, aby pri zmenách, ktoré plánujete urobiť, skontroloval, či ich naozaj robíte.

Tento študijný materiál a jeho kópie poskytuje slovenský vydavateľ užívateľom bezplatne. Jeho vydávanie však má svoje náklady. Pomôžete nám, ak ako vďačný používateľ tejto lekcie svojim príspevkom podporíte prípravu a vydanie ďalších kurzov. Ďakujeme Vám. Podrobnejšie informácie o podpore na: www.cb.sk/index.php/kniznica/zborova-kola

POZNÁMKY